

Araştırıma Yönelik Kaygı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Araştırıma Yönelik Kaygı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16974>

Özet

Araştırmaya Yönelik Kaygı Ölçeği (AYKÖ), Şener Büyüköztürk tarafından 1997 yılında geliştirilmiş bir psikolojik ölçüm aracıdır. Bu ölçek, bireylerin akademik veya profesyonel başamlarda araştırma yapma sürecine karşı duydukları endişe ve kaygı düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Geliştirme çalışması, ölçeğin tek boyutlu bir yapıya sahip olduğunu göstermiş ve 12 maddeden olmaktadır. Yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu kanıtlanmış olup, bu alanda yapılan araştırmalar için güvenilir bir araç olarak kabul edilmektedir. Ölçeğin derecelendirmesi 5'li Likert Ölçeği formatında gerçekleştirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Araştırma Kaygısı, Araştırmaya Yönelik Kaygı Ölçeği, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, İç Tutarlılık, Geçerlik, Şener Büyüköztürk

Yazarlar

Şener Büyüköztürk

Amaç

Araştırmaya Yönelik Kaygı Ölçeği (AYKÖ)'nin temel amacı, bireylerin bilimsel araştırma süreçlerine yönelik yaşadıkları olumsuz duygusal tepkileri ve kaçınma eğilimlerini belirlemektir. Bu ölçek, özellikle lisansüstü eğitim gören öğrencilerin veya araştırma yapması beklenen profesyonellerin, araştırma yapmaya başlama, sürdürme ve sonuçlandırma aşamalarındaki kaygı düzeylerini nicel olarak ölçmek üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, kaygı düzeylerinin azaltılmasına yönelik eğitim programlarının planlanmasında kritik rol oynamaktadır.

Yapı

AYKÖ, "Araştırmaya Yönelik Kaygı" adı verilen tek bir psikolojik yapıyı ölçmek üzere geliştirilmiştir. Bu yapı, araştırma sürecinin karmaşıklığı, istatistiksel analiz yöntemleri, akademik başarı beklentisi ve sonuçların başarısız olma ihtimaline karşı duyulan yoğun endişeyi kapsamaktadır. Ölçek, bu kaygının genel düzeyini yansıtın 12 maddeden olmaktadır.

Ölçeğin temel aldığı bu yapı, bireyin araştırma yapmaktan kaçınmasına veya araştırma görevlerini ertelemesine neden olan bilişsel ve duygusal bileşenleri içermektedir. Bu nedenle, ölçek maddeleri genellikle araştırma yapmaya karşı isteksizlik, zorunluluk hissi ve olumsuz duygusal yüklenme gibi durumları hedef almaktadır.

Geçerlik

Araştırmaya Yönelik Kaygı Ölçeği (AYKÖ)'nin psikometrik geçerlik çalışmaları kapsamında öncelikle içerik geçerliliği incelenmiştir. İçerik geçerliliği, bir ölçeğin ölçmek istediği kuramsal yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini gösteren temel bir geçerlik türüdür.

Bu geçerlik türü, Büyüköztürk (1997) tarafından yürütülen geliştirme çalışmasında, alanda uzman kişilerin görüşlerine dayalı olarak sağlanmıştır. Uzman görüşü, ölçek maddelerinin araştırmaya yönelik kayı yapışın yeterince kapsayıcı kapsamadığını belirlemede merkezi bir rol oynamıştır. Bu yöntemle, ölçeğin amacına uygunluk düzeyi kanıtlanmıştır.

Güvenirlilik

AYKÖ'nün güvenirlik analizleri, ölçeğin zaman içinde tutarlı ve istikrarlı sonuçlar verdiğini göstermek amacıyla yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık düzeyi, yaygın olarak kullanılan Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı ile hesaplanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda Alpha güvenirlik katsayısı değeri **.93** olarak bulunmuştur. Psikometrik standartlara göre .90 üzerindeki bir katsayı, mükemmel düzeyde iç tutarlılığı işaret eder. Bu yüksek değer, Araştırmaya Yönelik Kaygı Ölçeği'nin maddelerinin homojen olduğunu ve aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek bir uyum sergilediğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal özellikleri incelendiğinde, AYKÖ'nün **tek boyutlu** bir yapı sergilediği belirtilmiştir. Bu durum, 12 maddenin tamamının, Araştırmaya Yönelik Kaygı adı verilen temel ve tek bir faktör altında toplandığını göstermektedir. Tek boyutluluk, ölçek puanlarının yorumlanmasını kolaylaştırarak, araştırmacılara genel kaygı düzeyini gösteren tek bir toplam puan kullanma imkanı sunar.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Dil Mevcut: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri ve Akademik Çalışanlar

Yaş Grubu: Yetişkin (Yükseköğretim Düzeyi)

Popülasyon Detaylar?: Ölçeğin geliştirilmesi, yükseköğretim kurumlarında araştırma yapma yükümlülüğü veya beklentisi olan bireylerin kaygıların? ölçmek üzere yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert Ölçeği formatında derecelendirilmiştir. Yanıt seçenekleri řu şekildedir: (1= Hiç Katılmıyorum - 5= Tamamen Katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Araştırma Metodolojisi, Akademik Performans, Kaygı Düzeyi, Ölçek Puanlama, Psikometri, Cronbach Alfa, İçerik Geçerliliği

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil (Orijinal yayın yılı 1997).

Bağlılık E-posta Adresleri: senerbuyukozturk@gmail.com

İletişim Adresi: Yazarın akademik kurumu veya güncel iletişim bilgileri için ilgili referans kaynağına başvurulmalıdır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

AYKÖ, Şener Büyüköztürk tarafından 1997 yılında geliştirilmiş ve yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı genellikle referans gösterilerek mümkündür. Ticari kullanım ve büyük çaplı uygulamalar için yazardan veya yayıncıdan izin alınması gerekebilir.

Ölçeğin orijinal makalesi Dergipark üzerinden erişime açıldı: dergipark.ulakbim.gov.tr. Ayrıca, ölçeğin orijinal PDF belgesi de mevcuttur. Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: arastirmaya-yonelik-kaygi-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Büyüköztürk, Ş. (1997). Araştırıma Yönelik Kaygı Ölçeğinin geliştirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 12, 453-464.

Araştırıma Yönelik Kaygı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Ölçek, toplam 12 maddeden olmaktadır. Örnek maddelerden biri şöyledir:

Mecbur kalmadığıca, araştırma yapmak istemem.

ARABPSYCHOLOGY.COM